

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

J. V. CHRISTENSEN

TIDER OG SKIKKELSER
I MIDTSJÆLLANDS
HISTORIE

(VIII)

SÆRTRYK AF RINGSTED FOLKETIDENDE

RINGSTED
FOLKETIDENDES BOGTRYKKERI
1931

TRÆK
AF ØDE-FØRSLEV SOGNS
HISTORIE

Ø d e-F ø r s l e v — saaledes lyder Sognets officielle Navn. Navnet er mærkeligt. Naar det er opstaaet, vides ikke.

Hverken i Nutid eller i Fortid fristes man til at anvende Betegnelsen „øde“ paa dette frodige Sogn.

Og selve Byen har været en af de største Landsbyer i Ringsted Herred.

I den Tid, da Byen laa sammenbygget — det vil sige indtil 1806, talte den ca. 30 Gaarde, altsaa et meget stort Tal.

Men en Gang i Byens Historie maa der være hændt noget, som har givet det gamle Navn dets uheldsvangre Tilføjelse. Thi Navngivningen ved vore sjællandske Byer er aldrig tilfældig.

En Gang har Navnet haft sin Mening.

Muligheden for, at det er et Skrivebordsnavn er ikke helt udelukket. Man kan, da de to Førslev'er, vort og saa det i Øster Flakkebjerg Herred, kom i Aant sammen, af praktiske Grunde have givet Navnet Tilføjelsen. Men hvorfor?

Skal man søge Oprindelsen længere tilbage? Ser vi paa Førslevs „Geografi“ — Landsbyens Beliggenhed i Forhold til Kirken — møder der os noget, som vi ikke kender andet Steds fra. Kirken, Præstegaarden og Skolen ligger afsondret fra den øvrige By.

Nu er Kirkerne allevegne i vore gamle Landsbyer det faste Midtpunkt. Og Førslev Kirke er en meget gammel Kirke. Den har gennem Tiderne undergaaet Forandringer, Om- og Tilbygninger; men den oprindelige Kærne i det gamle Kirkehus stammer fra den

store Kirkebygningstid i det 12te Aarhundrede, da Danmark rejste sig efter Fornedrelsen.

Da hentede Førslev Sogns Bønder Kalk fra Faxe Kalkbrud og byggede deres første Stenkirke. Før den Tid har der vel staaet en lille Trækirke eller et lerstampet Gudshus.

Men utvivlsomt har Byens Gaarde ligget omkring dette Gudshus. Saaledes laa Kirke og Landsby overalt i Forhold til hinanden paa Sjælland.

Det ældste Kort, vi har over Førslev, fortæller os imidlertid, at allerede for halvandet Hundrede Aar siden laa Byen som nu. En enkelt Gaard og Præstegaarden laa nær ved Kirken; men hele den øvrige By laa langs de to Vejlinier, henholdsvis mod Vest og Syd. I den vestlige Bydel laa 7 Gaarde, i den østlige Bydel laa en halv Snes Gaarde.

Nu véd vi, at mens Byen i 1806 havde ca. 20 Gaarde, havde

den i 1682 ialt 30 Gaarde foruden Præstegaarden.

I de godt 100 Aar, der er forløbet mellem de to Aarstal, har der altsaa fundet en stor Forandring Sted. Gaarde er blevet lagt sammen. Aarsagen er vel at søge i de fortvivlede Landbrugstilstande særlig i 1700-Aarenes Midte, da Kvægpest og andre Viderværdigheder skabte Bondestanden saa sølle Kaar.

Men øde var Byen saa sandelig ikke.

Har Navnet Oprindelse i den ældre Historie, maa vi langt længere tilbage end 1600-Aarene.

Vi véd, at Sjælland i den ældre Middelalder har været ude for store Katastrofer. Borgerkrigene mellem Roskildebisperne og Kongerne af Valdemar Sejrs Æt afstedkom bl. a. det frygtelige Blodbad i Slaget ved Næstved (1259), hvor Sagnet siger, at 10,000 Bønder skal være faldne. Dette Tal er vel nok overdrevent.

Men selv Prof. Arup anfører dog fra dette Slag et Mandefald paa 1800 Kongsmænd og Bønder. Det har ryddet stærkt op i en Tid, hvor Folketallet var forholdsvis lille. Ogsaa den sorte Død, der rasede paa Valdemar Atterdags Tid, kan have lagt frodige Byer øde. Men vi véd intet positivt derom for denne Bys Vedkommende.

Et „Sagn“, som min Hjemmelsmand dog mener nærmest er Udslag af moderne Folkedigtning, skal ganske vist gaa ud paa, at Byen en Gang var uddød paa tre Mennesker nær. Derfor blev den øde. Men saa kommer en Tilføjelse, der viser, at det Hele er „hjemmespundet“ Værk: „I Levetoftte fik de Lov til at leve; derfor kom Byen til at hedde L e v e tofte!“

Nej, det Faktiske er, at vi ikke — i hvert Fald ikke endnu — véd noget om, naar eller hvorledes Byens Gaarde har faaet den

for en Landsby saa ejendommelige indbyrdes Beliggenhed.

Kirken ligger ret lavt. Terrænet er i det Hele taget fladt, men de Gaarde, der ligger oppe i den nuværende By, ligger højere end baade Kirke og Skole.

En Gang i Tidens Løb er der sket noget, som har forårsaget den Omdannelse, der utvivlsomt har fundet Sted; men vi er mærkeligt uvidende derom.

Iøvrigt passer Navnet Førselev — med den for de store midt- og østsjællandske Landsbyer karakteristiske Navneendelse „lev“ — godt til Byens Størrelse. Førselev ligger midt i en Skare af gamle anseelige Landsbyer med Endelsen „lev“. Bevæger vi os Nordfra, har vi Navnene: Gørselev, Vollerslev, Ørselev, Terslev. Mod Vest ligger Sneslev og Veterslev. Mod Syd og Sydøst Haslev og Frerslev, og inde i Østsjælland ligger Byer som Frøselev, Lyderslev, Alslev, Havnelev.

Forledet i Førsevs Navn er utvivlsomt et olddansk Mandsnavn, saaledes som det kan gendes i næsten alle Landsbynavne. Navnets ældste bekendte Form — fra 1370 — er den samme som nu, saa man faar ingen Vink om, hvad det betyder. Navnet gaar jo igen et Sted til i Sorø Amt (Førselev ved Fuglebjerg).

Sognets eneste gamle Bygningsminder er, da der jo ikke er nogen Herregaard i Sognet, Kirken — (og saa maaske et lille Gadehus midt i Førselev By, se det følgende).

Førselev Kirkes Bygningshistorie tyder paa, at Sognet gennem Middelalderen har været i en livlig Udvikling. Kirken er nemlig stadig blevet udvidet, og dette tyder paa, at Befolkningen er voxet.

Kirkens ældste Del er utvivlsomt fra den første kristne Tid.

Den ældste Del af Kirken er opført af Faxekalk.

Allerede i 1200-Aarene, da der byggedes saa mange nye Kirker her i Landet, blev Førsløv Kirke udvidet mod Vest, og Koret tilbyggedes mod Øst.

Slægterne har Gang paa Gang udvidet Kirkehuset. Vistnok allerede i 1300-Aarene er det oprindelige gamle Kirkeloft (af Planke) blevet erstattet af Hvælvinger, der var den Tids Mode og forlenede Kirkerummet med en højtideligere Karakter, men ganske vist i mindre Kirker forrykkede Pladsforholdene.

Op mod Slutningen af den katolske Tid, da der synes at have været en ret stærk kirkelig Bevægelse, blev Kirken forsynet med Taarn, et Vaabenhus byggedes i Syd og et Sakristi i Nord, alle fortrinsvis af Munkesten uden nogen bestemt Bygningsstil.

Den sidste større Istandsættelse fandt Sted i 1876, da hele Kirken skalmuredes med røde Mur-

sten af Munkestenstype. Dette forklarer dens moderne Udseende.

Kirkens ældste Inventar er Granit-Døbefonten, der sikkert stammer fra meget gammel Tid, maaske fra Stedets allerældste Kirkehus. Et Krucifix er fra ca. 1450 (noget haandfast forarbejdet, men ikke uden Virkning), Altertavlen er fra Christian den Fjerdes Tid som i saa mange af vore Kirker, og Prædikestolen er noget nyere.

Den ene Klokke er fra 1300-Aarene og den har saaledes lydt for Sognets Folk — „i Lyst og Nød“ — i sikkert mere end 600 Aar.

I Vaabenhuset er de Ligsten, der tidligere har ligget i Kirkens Gulv, indmurede. De er over fire af Sognets gamle Præster: Herman Mikkelsen (død 1555), Mikkel Hermansen (død 1561), Claus Pedersen Nelde (d. 1718) og Jens Bruun (d. 1747).

I Koret sidder Ligsten over Præsten Niels Hermansen (død 1603); hans Ligsten er den oprindelige Alterbord-Plade; man kan endnu se den Hulning i Stenen, hvor tidligere den katolske Relikvie har været gemt.

De ældste Ligsten er de to, der sidder til Højre i Vaabenhuset. Den ene (gul Sandsten) er hugget med de ældgamle Munkebogstaver, de saakaldte Majuskler. Den anden af rød Sandsten har ligget paa et Sted, hvor den er blevet saa fortrampet, at Skriften er næsten helt udslidt.

Den ældste Ligsten har særlig historisk Værdi, fordi den minder om Sognets første protestantiske Præst. Han hed Herman Mikkelsen, hans Hustru hed Marie Jostdatter. Da Herman Mikkelsen døde efter at have været Præst i 32 Aar, blev 1555 hans ældste Søn, Mikkell Hermansen, hans Efterfølger; han virkede i Embedet i kun 6 Aar og afløstes

1561 af Broderen Niels Herman-
sen, som havde 6 Sønner og 4
Døtre, blandt hvilke Orientali-
sten (Østerlandsforskeren) Her-
man Nielsen.

Ligstenen i Taarnet er den
bedst bevarede. Den er slaaet i
tre Stykker, men er nu opsat i
Sammenhæng og derved sikret
for Fremtiden.

Ligstenene til Venstre for Ind-
gangen i Vaabehuset er — den
ene paa Latin — over Præsten
Nelde og hans Hustru, hvis Døds-
aar ikke er angivet. Den anden
over Præsten Jens Bruun og
hans Hustru.

Til Kirkens Historie maa vel
ogsaa henregnes nogle Meddelel-
ser fra Førslev Sogns Kirkebog,
der er ført af de første Præster
paa eget Initiativ, idet Kirke-
bogsføring først er lovbefalet
fra 1645.

Førslev Sogns Kirkebog
begyndes 1630 af den daværende
Præst Peder Sørensen

(„den hæderlige og højlærde Mand, Magister Peder Søfrensen“, staar der paa Ligstenen. Peder Sørensen, der var født i Sværdborg Præstegaard, kom hertil i 1630, 30 Aar gl., og døde 1659 efter 29 Aars Virke i Præstegerningen.

Han fører Kirkebogen paa enestaaende pyntelig Maade og indleder Bogen og ethvert nyt Afsnit med Ordene: *I n N o m i n e J e s u* (i Jesu Navn).

B e g r a v e l s e s l i s t e n giver forskellige Bidrag til Tidens sociale Billede.

1631, 14. Februar, begravedes en fattig „Trygledreng“ (Tiggerdreng), „som var kommen sig til Simmendrup og der døde.“

29. November 1631: „begravede jeg en fattig Kvinde her af Byen, Sidse Dynesen.“

14. December 1631 „begravede jeg et fattigt Pigebarn, Datter af Sidse Dynesen.“

1634, 24. Januar: begravedes et fattigt Tiggerbarn.

1634, 20. Juni: begravedes en fattig Tiggerkvinde, som var kommen hertil fra Sneslev med sin Mand for at tigge.

1634, 14. December, begravdes et Barn af Peder Rønds her af Byen; samme Dag begravdes en gammel Tiggerkvinde og et af samme Tiggerkvindes Børn, som var „døet til Peder Rønds“.

1635, 10. Marts, begravdes „Peder Rønds Barn af Førsløv“.

Det er 4 Dødsfald i det samme fattige Hjem. Det kunde tyde enten paa en epidemisk Sygdom eller maaske snarere et Udslag af hjn Tids bitre Nød.

— At Folk ogsaa den Gang kunde blive gamle, ser man af et Notat den 28. Februar 1631: „Begrov jeg Niels Engelsøn, der døde udi Førsløv i sin Alders 96de Aar.“

— Offentlig Absolution (Tilgivelse ved Fremtræ-

den i Kirken) er i Førsløv bl. a. meddelt:

20. Juni 1632: Jens Jørgensøn, som havde slaaet sin Fader.

23. November: Mads Jensøn af Levetoft og Boel Pedersdatter, ibidem, som havde syndet mod det 6te Bud.

Det allerstørste Tal af de offentlige Absolutioner skyldes Overtrædelser af denne Art. Dog foreligger der ogsaa i en Række Tilfælde „Forsømmelse af Alters Sakramente“ som Aarsag.

Paa Kirkegaarden gjorde man i Sommeren 1926 ved Gravning af en Grav et mærkeligt Fund. Man fandt et Lig, vistnok af en Kvinde, der syntes fuldstændig forstenet, ligesom Kisten ogsaa var vel bevaret. Fundet blev ikke nærmere undersøgt, da Graven efter Provstens Ordre lukkedes igen, idet den ny Begravelse udførtes ovenpaa den ældre og dybereliggende.

Provsten udtaler paa en senere

Forespørgsel, at han ikke husker de nærmere Omstændigheder ved Fundet helt nøje. Mumien blev fundet paa Kirkens Simendrup-Side, og Liget maa efter de gældende Regler stamme fra denne By. Som en svag Mulighed kan anføres, at Liget stammer fra en Herregaards Begravelse fra ældre Tid (i gamle Dage laa der en større Gaard i Simendrup), og Liget skulde da være balsameret.

— — —

Et gammelt indtil for kort Tid siden synligt Minde i Byen er en Bjælke, der sidder i et Hus op til Vejen gennem Førslev. Paa denne Bjælke er indhugget:

ANNO 1665. I. P. S.

Hvorvidt denne Bjælke i sin Tid tilfældigt er anbragt i dette Hus, eller den virkelig har siddet der, siden Huset blev opført, laader sig ikke nu fastslaa. Huset er gammelt med fremspringende Bjælkehoveder; men det synes

usandsynligt, at det skulde have staaet i mere end et Kvarttusindaar. Man mener, at Huset er Rest af en gammel Gaard. De ældste Kort (fra 1806) viser dog ingen Gaard paa dette Sted, men derimod er Huset angivet og har allerede ligget der den Gang.

De tre Navnebogstaver angiver tydelig nok et Navn paa en Mand, der har levet i Førsløv i 1665. Er der Mulighed for at fastslaa, hvem han er? Ikke med Sikkerhed. Men en Antydning, der mulig er rigtig, kan gives. I en Fortegnelse over Førsløv By-mænd fra 1682, altsaa 17 Aar efter 1665, findes Navnet: J e n s P e d e r s e n Hugger som Bruger af en Gaard i Byen. Han hedder I. P. S. og han var „Hugger“, d. v. s. Tømrer. Der er intet til Hinder for, ja, det er vel snarest sandsynligt, at netop en Tømrer har fundet Trang til at forevige sit Navn paa den Tids Maade, der sjælden gik videre end til

Forbogstaverne, da Folk i Almindelighed ikke kunde skrive.

Skrædermester Johan Nielsen, der har ejet Huset de sidste 20 Aar, har ladet Bjælken overkalke, hvad den ogsaa tidligere har været. Han burde lade dette lille interessante Minde fremtræde klart. D e t e r e n e s t a a e n d e i s i n S l a g s.

Muligheden af, at vi staar ved en Rest af en meget gammel Gaard, bekræftes af den Kendsgerning, at der paa et givet Tidspunkt mellem 1682 og 1806 har fundet en Sammenlægning af Gaarde Sted. I 1682 var der nemlig 31 Gaarde i Byen, medens der i 1806 kun er ca. 20. Af de 31 Gaarde i 1682 var de 24 Halvgaarde.

— — —

Vi har en Fortegnelse over, hvem der i 1682 ejede Førslevs 31 Gaarde. Det giver et ejendommeligt Billede af, hvor splittet Ejerforholdet kunde være i den

Tid Bønderne var Fæstere. Gaardene fordelte sig saaledes:

1 Præstegaard.

4 Ryttergaarde (beboedes af Lars Hansen, Ole Hansen, Niels Olsen, Niels Andersen).

8 Gaarde under Sørup (Mogens Andersen, Niels Nielsen Næstved, Jens Jørgensen (Øde), Knud Hansen, Rasmus Ibsen (Øde), Niels Pedersen, Oluf Christensen, unge Niels Nielsen).

3 Gaarde under Tybjerggaard (And. Larsen, Hans Hansen, gl. Niels Nielsen).

2 Gaarde tilhørte „Høye“ Præst (Jens Nielsen, Jens Pedersen (Øde)).

4 Gaarde tilhørte Peder Skade i Roskilde (Thor Andersen, Mikkel Christensen, Tage Hansen, Knud Andersen).

1 Gaard tilhørte Herlufstrup, senere Juellund (Peder Andersen).

1 Fuglebjerggaard (Niels Andersen).

1 Jost Schouert i København (Laurs Rasmussen).

1 Hendrik Eilerssen i Gørslev (Anders Christensen).

1 Sekretær Hiort (Mads Rasmussen, Øde).

1 Førslev Kirke (Degnen Svend Hansen).

2 Eskildstrup (Jep Mortensen Skomager og Husmændene Niels Jensen og Jens Olsen).

1 Gaard tilhørte Kaptejn Spormand (Poul Jensen).

Der var 4 Husmænd i Byen, nemlig foruden de to foran nævnte Rasmus Pedersen (hørte til Sandbygaard) og Poul Jensen.

Ryttergaarde havde Indkvartering af en Rytter af Hæren mod at være fri for anden Afgift. Høye Præst er Præsten i Høve i Vester Flakkebjerg Herred; det var i 1682 Christen Lauritzen Drachart, der tidligere havde været Hører i Sorø (Lærer ved Akademiet) og muligvis har haft Gaardene fra den Tid.

Hele det Førslevske Samfund har været i udpræget Grad jorddyrkende. Mellem Gaardenes Fæstere findes saaledes ogsaa Byens Haandværkere: Niels Andersen Skræder, Anders Laursen Møller, Jens Pedersen Hugger og Jep Mortensen Skomager.

— — —

Ca. 100 Aar senere er Ejerforholdet mere fæstnet. Da Førslev i 1785 skulde udskiftes af det gamle Fællesskab, saaledes at hver Mand fik sit afgrænsede samlede Jordstykke, var Byen delt mellem Eskildstrup, Conradsborg (Sørup) og Giesegaard samt Universitetet.

Hin mindeværdige Dag, der har sat hver Mand paa sit eget, mødte til Udskiftningsforretningen Justitsraad Astrup fra Eskildstrup, Forvalter Lund fra Conradsborg, Inspektør Klestrup fra Giesegaard og

Forvalter Schougaard fra Universitetet; endvidere Præsten Brodersen og Degnen Aschersleben. Udskiftningen foretoges af Landinspektør Schiønning.

Ved Udskiftningen sprængtes det gamle Bysamfund. Markerne vilde blive altfor uhaandterlig lange, hvis alle Gaardene skulde blive liggende i Byen, saaledes som Tilfældet hidtil havde været. Men Folk holdt ikke af at flytte ud. I Førslev maatte fire dog bort fra den sammenbyggede By. Disse Førslevs første Udflyttere var Christen Olsens Enke, Lars Nielsen, Søren Poulsen og Jens Pedersen. De to Førstnævnte flyttede ud N. V. for Byen, de to Sidstnævnte V. f. Byen.

Sognets andre Byer udskiftedes omtrent samtidig; Levetofte 1791—92, Simendrup vistnok samtidig, Hesselbjerg 1794.

Til Udskiftningstiden knytter

sig et Minde, der er fortalt mig i 1910 af den da 80-aarige Jens Hansen, forhen Klokhøjgaard.

Omkring 1790 blev Træhesten paa Eskildstrup stillet til Auktion. Bonden Hans Ottesen gav højeste Bud, 2 Rigsdaler, og fik Træhesten tilslaaet. Han lod den opstille ved sin Gaard, hvor den stod i et Slægtled. Hesten var lavet af godt Egetræ, der endnu var saa godt, at der efter de mange Aars Forløb kunde laves Møbler af den. Der fremstilledes et Bord. Dette stod mange Aar i Spisekammeret i den paagældende Gaard. Nu er det formodentlig gaaet til Grunde.

Men baade Købet og den senere Anvendelse af Materialet er et godt Udtryk for det gamle djærve sjællandske Lune.

Til de gamle Bymarker er knyttet en Række morsomme, nu tildels glemte Navne. I gammel Tid havde hvert Jordstykke sit Navn.

Inden Udskiftningen var Byens Mark delt i 3 Vange. Først lev Vange hed: Kirkebjergsmarken, Lillemarken og Møllemarken.

Hver Vang var delt i en Samling saakaldte „Aase“, der alle havde Navne. Jeg skal nævne nogle Exempler paa disse Aases Navne:

Først lev: Kirkebjerg, Kragetorn, Malmose (vistnok Maglemose), Viekær, Smedekær, Gaardhøj, Lillevang, Hornehøj, Galtebjerg, Klokkehøj, Hyldager, Korsager, Brinkeaa, Elleskifter, Eiager, Vaadeholm, Dondsager o. s. v.

Levetofte: Kongeshøj, Korsagre, Lohule, Knopagre, Djævelsagre, Grønhøjsagre osv.

Simendrup: Øllemose, Lyngepult, Boestofte, Vierskær, Rødstensagre, Lundeengen, Lundeholmen, Birkebrønd, Giedden eller Frimarken, Dyvrekær, Kræmmerstensagre, Holmehuken, Baadsagre osv.

H e s s e l b j e r g: Høvdagre, Grønboldkagre, Sylene, Dagshøj, Snavedsagre, Viekær, Østerlong osv.

Til disse Navne, der kun er meddelt uddragsvis efter de ældste Fortegnelser og Kort, da en fuldstændig Fortegnelse vilde tage altfor urimelig Plads, kan føjes nogle Oplysninger, som jeg fortrinsvis har fra P. L a r s e n, Førslev.

Han fortæller: Tre Højdedrag eller Aase strækker sig gennem Sognet fra Øst til Vest, nemlig Hyldeaas, Magleaas (hvis højeste Punkt er Maglehøj), og Kirkebjerg Aas.

Den aabne vejomrammede Plads mellem Byen og Kirken hed for den søndre Dels Vedkommende H ø r h a v e n, medens den Del, der ligger nærmest Præstegaarden, hed G r æ s h a v e n. Det gamle Vandsted, der ligger overfor Mejeriet, hed S t ø l e n (Navnet forekommer i Bjørn-

sons „Brudeslaaten“ som Betegnelse for den fælles M a l k e p l a d s). Navnet passer paa Stedet, idet Vejen fra det nuværende Forsamlingshus til Mejeriet, i gammel Tid kaldtes F æ g a n g e n; ved Enden af denne laa F a a r e b o d e n. Byens andet større Vandsted laa Ø. f. Præstegaarden og kaldtes D e g n e v a n d i n g e n.

Hvor Vejen svinger mod Levetofte laa i gammel Tid G æ k k e b o n d e h u s e t, hvor før Sydbanen kom Dagvognen fra Ringsted til Rønnede gjorde Holdt. Værten havde Ret til at skænke for og bespise Dagvognspassagererne, ikke for Byens Folk; men der løb vistnok ogsaa en Dram med til dem; deraf Navnet.

Af S a g n kendes ikke mange. Det fortælles dog, at det oprindeligt var Tanken at b y g g e K i r k e n ved Klokhøj; men der kunde ikke skaffes Fred til Arbejdet, saa flyttede man.

D y v e l s h u l e laa paa nuværende Dybgaardens Mark i Levetofte. Navnet er plattysk og betyder Djævel. Der skal have ligget en Herregaard, hvis Beboere levede et saa ryggesløst Liv, at Djævelen tilsidst lod baade Gaarden og dens Beboere opsluge af Jorden.

Paa en af Førslevs Bymarker laa P r æ s t e v a n d i n g e n, der havde Navn af den i „Folketiden-
de“s Julenummer 1928 omtalte Præst og Politiker A m m e n t o r p - S ø r e n s e n, der en Tid ejede den paagældende Gaard. „P r æ s t e v a n d i n g e n“ h a v d e altid Vand. Der skulde være en Skat skjult paa Bunden af den. Ammentorp-Sørensen lod Vandingen rense op, men fandt ingen Skat.

I S i m e n d r u p var der i gammel Tid en Herregaard, der hed R o s e n g a a r d e n, der dog senere har skiftet Navn og en Tid nævntes som Simendrup Ho-

vedgaard. Hvor den har ligget, vides ikke. Der er ingen stedlig Overlevering i saa Henseende. En af Sjællands kendteste Herremandsslægter — S k a v e —, der senere sad paa Eskildstrup og af hvilke flere ligger begravet i Ringsted Kirke, har haft sit Udgangssted herfra. Stamfaderen hed Hans Skave.

Førslev Bylav havde som alle andre sit B y h o r n, i hvilket der „tudedes paa Gade“, naar Bysens Folk skulde samles til fælles Handling, i gamle Dage til Pløjning, Gødningskørsel, Høst ell. lign., senere til Ildebrand, Snekastning osv. Byhornet blev i 1922 af Bymændene ved P. Larsen skænket til Amtsmuseet i Sorø. Paa Byhornet havde de gamle Førslevere indskaaret Forbøgstaverne til deres Navne.

Det er Navne, der rækker nær op til vor Tid. Blandt de utvivlscmt nyeste er N. N. S. Førslev 1853 (Navnet er Niels Nielsen,

Bedstefader til nuv. N. Fr. Nielsen, Førslev). Saa er der et meget fint graveret C. P. S. (Chr. Pedersen, skaaret af en i sin Tid kendt Mand i Førslev, Maler Mogenssen). Videre er der P. J. H. S., hvilket betyder Peter Johannesen, P. N. S. (ukendt), A. H. S. (ukendt), A. P. (ukendt) og H. P. S. (nuv. J. P. Hansens Fader).

P. Larsen kan huske, at der er tudet paa Gade i Førslev (sidst i 70'erne); fra den Tid ophørte det, idet man fik to Snefogder.

Til Slutning et Par Historier, som er fortalt os af gamle Førslvere:

Per Skræder, en Original, en pæn Mand, vel oplyst, døde ca. 1888 paa Hjelmsumagle Fattiggaard, hvor han betalte for sig.

Han havde Tilladelse til at kolportere gudelige Skrifter, Lito-grafier; bedre Billeder og bedre Læsning vilde han indføre, ligeledes arbejdede han for Udvalget for Folkeoplysnings Fremme;

han deltog altid i Skolemøderne i Roskilde; for at modvirke, at Folk gik ud om Aftenen og slog Tiden ihjel, læste han Bøger højt i Hjemmene og talte om Bøgerne. Han efterlod sig faa Hundrede Kr., som han testamenterede til Brøderup Højskole.

Ved de første Landstingsvalg var der ingen, der vilde ned at stemme som Valgmand; saa valgte man Per Skræder, og han drog saa afsted med sin Bogpakke og tjente Diæterne.

Fra gammel Tid var han altid Stiller for Bondevennernes Kandidat i Ringstedkredsen.

H a r h o f f sagde ved et Valg til ham: „I Dag er det da et Nul, I stiller op.“

P e r S k r æ d e r: „Et Nul i sig selv er jo ikke meget værd, men naar der kommer et andet Tal foran, faar det sin store Betydning.“

Der hænger mange Billeder fra Hoffensbergs og andre Etablisse-

menter i de gamle Hjem. De stammer fra Per Skræder.

Han var født i Førslev og levede hele sin Tid der, indtil nær sin Død, da han for at faa Pleje lejede sig ind som Pensionær i Hjelmsømagle.

Han fuskede i Bogbinding. Der var en hel Del Bøger efter ham. P. Larsen, Førslev, købte en Del af disse Bøger efter Per Skræders Død.

Han var kirkelig interesseret, men ikke nogen religiøs Mand, dog Kirkegænger.

Slægt havde han ingen af.

„S a n g e r e n“ eller „Gamle Førslev“ var en kendt og forrøjelig Original. Han kom brasende ind i Hjemmene, sang for Skilling og sang godt. Han havde i sine unge Dage været en pæn Karl, gift i København, men Konen slog ham fejl.

„T r æ s k o - F a r“ var en flink og hurtig Haandværker. Han hed Christen og lavede Træsko. Han var en ren Hurtigløber.

Spurgte Bonden, der agede ad Landevejen til Ringsted, om han vilde køre med, svarede Christen: Nej; det havde han ikke Tid til; sprang et Savblad for ham under Arbejdet, løb han til Ringsted og hentede et nyt.

En anden Gang kom han i Strid med Sogneraadet om en Skorsten, som Brandsynet havde kasseret.

Han løb til København og raadførte sig med Gamle Alberti; opdagede, da han kom hjem, at han havde glemt sin Pung i Logis'et, og løb tilbage til København for at hente den.

Gl. Alberti gav ham en Rigsort for Ulejligheden og forlangte ikke Salær.

Saadan var de Gamle. Og med denne lille Historie slutter vi Træk af Førslev Sogns Historie.
